

ÎNCHEIERE

17 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Victor Boico
Maria Ghervas

examinând admisibilitatea recursului depus de către Denis Urechi,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către societatea pe acțiuni „Banca de Economii”, în proces de lichidare, împotriva lui Denis Urechi, intervenienți accesorii societatea cu răspundere limitată „Proacvacom” și administratorul autorizat Anatolie Gîndea cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune,

împotriva deciziei din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul depus de către Denis Urechi și s-a menținut hotărârea din 21 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a admis acțiunea depusă de către societatea pe acțiuni „Banca de Economii”, în proces de lichidare,

constată:

La 19 octombrie 2016, societatea pe acțiuni „Banca de Economii”, în proces de lichidare, (în continuare SA „Banca de Economii”) a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Denis Urechi cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune.

În motivarea cererii de chemare în judecată a invocat că, în baza contractului de credit nr. 06-06/1/66 din 03 octombrie 2011 și acordurilor adiționale nr. 1 din 28 noiembrie 2011 și nr. 2 din 16 ianuarie 2012, SRL „Proacvacom” a beneficiat de la SA „Banca de Economii” de credit în sumă totală de 1 700 000 de euro.

Reclamanta a remarcat că, întru asigurarea creditului au fost încheiate contracte de ipotecă cu SRL „Proacvacom” și SRL „Nuntius”.

Așa, conform contractului de ipotecă nr. 06-06/1/66-g încheiat cu SRL „Proacvacom” (autentificat de notarul public Evghenii Berghii la 03 octombrie 2011 cu nr. 8093 și înregistrat la OCT Criuleni la 04 octombrie 2011 cu nr. 3101/11/20031 și nr. 3101/11/20032), a fost instituită ipotecă asupra construcțiilor agricole, agroindustriale (depozit) și terenului de pământ agricol aferent construcțiilor, cu numerele cadastrale xxx, xxx.01, xxx.02, xxx.005, xxx.005.01, xxx.005.02, situate în satul Xxx, raionul xxx.

În baza contractului de ipotecă nr.06-06/1/66-gl din 03 octombrie 2011 (autentificat de notarul public Evghenii Berghii la 03 octombrie 2011 cu nr. 8094 și înregistrat la OCT Chișinău la 04 octombrie 2011 cu nr. 0100/11/104274), acordul adițional nr. 01 din 28 noiembrie 2011 (autentificat de notarul public Evghenii Berghii la 29 noiembrie 2011 cu nr.10278 și înregistrat la OCT Chișinău la 29 noiembrie 2011 cu nr. 0100/11/127439) și acordul adițional nr. 02 (autentificat de notarul public Evghenii Berghii la 16 ianuarie 2012 cu nr. 181 și înregistrat la OCT Chișinău la 17 ianuarie 2012 cu nr. 0100/12/5520), încheiate cu SRL „Nuntius”, a fost instituită ipotecă asupra construcțiilor și clădirilor de producere cu suprafața totală de xxx m.p. și terenului aferent cu suprafața totală de xxx ha, cu numerele cadastrale xxx, xxx.03, xxx.04, xxx.05, xxx.06, xxx.07, xxx.08, xxx.09, xxx.10, xxx.11, xxx.12 și xxx.13, amplasate pe str. Xxx.

Ulterior, prin hotărârea din 24 martie 2014 a Curții de Apel Chișinău s-a intentat procesul de insolvență față de SRL „Proacvacom”.

La fel, reclamanta a relevat că SRL „Proacvacom” nu a respectat condițiile de rambursare a creditului și plăților aferente acestora, stabilite în contractul de credit, acumulând la data intentării procesului de insolvență – 24 martie 2014 o datorie față de SA „Banca de Economii” în sumă totală de 2 234 041,53 de euro, constituită din soldul creditului restant – 1 698 325,04 euro, dobânda restantă (iulie 2012 – martie 2014) – 302 031,60 de euro, dobânda majorată pentru creditul neachitat – 83 899,96 de euro și penalitatea pe dobândă neachitată – 149 784,93 de euro.

La 08 mai 2014, a fost pornită cauza penală nr. 2014970235 conform elementelor infracțiunii prevăzute de art. 238 din Codul penal pe faptul că factorii de decizie ai SRL „Proacvacom” au dobândit credit prin înșelăciune de la SA „Banca de Economii”.

Prin sentința din 19 octombrie 2015 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, emisă în dosarul nr. 1-545/15, s-a recunoscut vinovat Denis Urechi de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 238 din Codul penal și i s-a stabilit pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, s-a admis în principiu acțiunea civilă înaintată de SA „Banca de Economii”, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor să hotărască instanța civilă.

În acest sens reclamanta a notat că Denis Urechi a declarat apel împotriva sentinței din 19 octombrie 2015 a Judecătorei Buiucani, mun. Chișinău, doar în latura penală, iar latura civilă nu a fost contestată.

Prin urmare, SA „Banca de Economii”, rezervându-și dreptul de a înainta o acțiune civilă în instanța de judecată privind repararea prejudiciului cauzat prin infracțiune, în concret încasarea sumei de 2 234 041,53 de euro.

Reclamanta SA „Banca de Economii” a solicitat prin cererea de chemare în judecată admiterea acțiunii, încasarea din contul lui Denis Urechi în beneficiul SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare, a sumei de 2 234 041,53 de euro cu titlu de pagubă cauzată în urma săvârșirii infracțiunilor.

Prin încheierea protocolară din 25 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a atras în proces în calitate de intervenient accesoriu SRL „Proacvacom” (vol. I, f.d. 57-58).

Prin hotărârea din 21 august 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, s-a admis acțiunea depusă de către SA „Banca de Economii”.

S-a încasat de la Denis Urechi în beneficiul SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare, suma rezultată din infracțiune în mărime de 2 234 041,53 de euro, conform cursului oficial al BNM, la data executării hotărârii.

S-a încasat de la Denis Urechi în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 50 000 de lei (vol. I, f.d. 100, 105-108).

Prin decizia din 05 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de Denis Urechi, s-a casat hotărârea din 21 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și s-a emis o hotărâre nouă, prin care s-a respins acțiunea depusă de SA „Banca de Economii”, ca nefondată. Totodată, s-a încasat de la SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare, în beneficiul lui Denis Urechi cheltuielile legate de achitarea taxei de stat în apel în mărime de 18 750 de lei (vol. II, f.d. 135, 136-140).

Prin decizia din 27 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de SA „Banca de Economii”, în proces de lichidare, s-a casat decizia din 05 iunie 2019 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza la rejudicare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (vol. II, f.d.189-196).

Prin decizia din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Denis Urechi și s-a menținut hotărârea din 21 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. II, f.d. 220, 221-226 recto-verso).

Prin decizia din 08 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție s-a admis recursul declarat de Denis Urechi, s-a casat decizia din 18 februarie 2020 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza la rejudicare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (vol. III, f.d. 49-57).

Prin decizia din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de către Denis Urechi și s-a menținut hotărârea din 21 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru (vol. 94, 95-103).

În consolidarea soluțiilor prima instanță și instanța de apel au reținut că obiectul prezentului litigiu rezidă dintr-un raport delictual, iar fapta ilicită, comisă cu vinovăție de către Denis Urechi, constă în dobândirea prin înșelăciune de către acesta a creditului nominalizat de la SA „Banca de Economii”.

Instanțele inferioare au remarcat că, la caz, întrunirea tuturor elementelor constitutive ale răspunderii delictual civile au fost deja determinate prin sentința de condamnare a lui Denis Urechi pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 238 din Codul penal, iar prin prisma art. 123 alin. (3) din Codul de procedură civilă faptele constatate prin sentința de condamnare sunt degrevate de probațiune.

În consecință, instanțele inferioare au constatat că, în speță, sunt întrunite toate elementele constitutive ale răspunderii delictual civile, motiv pentru care este justificată adjudecarea creanțelor pe care SA „Banca de Economii” le are față de SRL „Proacvacom”, inclusiv soldul creditului restant, dobânda restantă pentru perioada iulie 2012 – martie 2014 și penalitatea aferentă dobânzii neachitate.

Instanța de apel a apreciat ca fiind nefondate argumentele lui Denis Urechi, precum că restanța față de SA „Banca de Economii” a fost adjudecată prin hotărârea din 24 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, menținută prin decizia din 04 iulie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care aceeași sumă a fost încasată din contul debitorului SRL „Proacvacom”, iar în posesia SA „Banca de Economii” au fost transmise bunurile ipotecate de către debitor și de către SRL „Nuntius”.

La aspectul dat s-a notat că emiterea unei hotărâri judecătorești cu privire la adjudecarea creanței SA „Banca de Economii” față de SRL „Proacvacom” și exercitarea dreptului de ipotecă din contul acesteia, precum și garantului gajist nu constituie o stingere faptică a creanței.

Astfel, obligația imputabilă lui Denis Urechi ce rezidă din delictul comis de acesta nu este stinsă prin emiterea hotărârilor judecătorești indicate. Or, geneza obligațiilor respective este distinctă, prima rezultând din raportul contractual instituit, iar cel dedus judecării în speță din raportul delictual civil imputabil lui Denis Urechi.

La fel, instanța de apel a considerat nefondate argumentele lui Denis Urechi privind existența bunurilor ipotocate de debitorul SRL „Proacvacom” și de către terțul SRL „Nuntius”, transmise în posesia SA „Banca de Economii”, deoarece până la valorificarea efectivă a dreptului de ipotecă prin comercializarea bunurilor ipotocate, obligația lui Denis Urechi de a repara prejudiciul cauzat prin infracțiunea comisă de acesta subzistă, iar în cazul unei eventuale stingeri a creanței (parțiale sau integrale) din contul bunurilor ipotocate, creditorul, reieșind din dispozițiile art. 11 și 775 din Codul civil, are obligația de a stinge proporțional și creanța sa față de Denis Urechi, concluzie axată pe dispozițiile art. 965 din Codul civil.

Această situație nu permite instanței civile în prezentul litigiu să intervină în sentințele de condamnare pronunțate în privința lui Denis Urechi, în contextul în care elementele constitutive ale infracțiunii imputate acestuia implică și elementul material al consecințelor.

Prin urmare, aserțiunile referitoare la incertitudinea privind soarta bunurilor ipotocate nu constituie un temei legal de scutire a lui Denis Urechi de obligația de a stinge consecințele prejudiciabile ale infracțiunii comise de acesta, chestiunea respectivă fiind determinantă la etapa executării obligației lui Denis Urechi ce reiese din raportul delictual civil instituit și emiterea hotărârii primei instanțe.

Succesiv, instanța de apel a apreciat ca fiind nefondate argumentele lui Denis Urechi privind stingerea parțială în cadrul procedurii de insolvență a creanței SA „Banca de Economii”. Or, potrivit tabelului definitiv consolidat al tuturor creanțelor creditorilor, SA „Banca de Economii”, în calitate de creditor garantat al SRL „Proacvacom” a solicitat validarea sumei de 2 000 356,64 de euro, creanța dată fiind stinsă ca urmare a valorificării parțiale a masei debitoare a debitorului insolvent, în cuantum de 409 553,40 de lei.

Mai mult ca atât, stingerea nominalizată a avut loc după emiterea hotărârii primei instanțe, astfel încât nu produce efecte asupra legalității soluției oferite în hotărârea contestată. Totodată, stingerea parțială a creanței ulterior pronunțării hotărârii judecătorești produce efecte doar în privința inadmisibilității executării acestei hotărâri în procesul de executare al acesteia în limita creanței stinse a SA „Banca de Economii”.

Finalmente, instanța de apel a conchis că chestiunile invocate de către Denis Urechi se referă, de fapt, la executarea hotărârii primei instanțe, dar nu asupra legalității acesteia, motiv pentru care s-a constatat lipsa temeiurilor legale pentru casarea hotărârii primei instanțe.

La 27 noiembrie 2020, Denis Urechi a declarat recurs împotriva deciziei din 12 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a deciziei recurate și a hotărârii din 21 august 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu emiterea unei hotărâri noi, prin care să fie respinsă acțiunea depusă de

SA „Banca de Economii” și să-i fie compensate cheltuielile de judecată din contul SA „Banca de Economii” (vol. III, f.d. 108-121).

Argumentele recursului în esență se rezumă la reiterarea temeiurilor faptice ale acțiunii, a etapelor procesuale de judecare a cauzei și a concluziilor reținute de către Curtea Supremă de Justiție în decizia din 08 iulie 2020.

Suplimentar recurentul a invocat că, la rejudecarea cauzei, instanța de apel a ignorat în totalitate constatările și indicațiile instanței superioare, deoarece nu a cercetat toate împrejurările cauzei și nu a elucidat circumstanțele relevante pentru soluționarea justă a speței.

În opinia recurentului instanțele inferioare au apreciat în mod arbitrar probele și nu au ținut cont de faptul că într-un litigiu între aceleași părți, cu privire la același obiect și pe aceleași temeuri s-a emis o hotărâre judecătorească. În consecință, instanțele inferioare au încasat o datorie, care deja a fost dispusă spre încasare de la SRL „Proacvacom” și SRL „Nuntius”.

Așa, prin hotărârea din 24 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, devenită definitivă și executorie în baza deciziei din 04 iulie 2017 a Curții de Apel Chișinău, emisă în dosarul nr. 2ac-371/17, a fost încasată datoria ce derivă din contractul de credit nr. 06-06/1/66 din 03 octombrie 2011, acordul adițional nr. 1 din 28 noiembrie 2011, acordul adițional nr. 2 din 16 ianuarie 2012.

Totodată, în baza acestei hotărâri judecătorești, SA „Banca de Economii” i-au fost transmise pentru vânzare bunurile imobile ipotecate prin contractele de ipotecă nr. 06-06/1/66g și nr. 06/06/1/66-gl.

Astfel, recurentul a considerat că instanțele inferioare incorect au admis integral acțiunea, or, prin hotărârea definitivă și executorie din 24 februarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a încasat din contul SRL „Proacvacom” în beneficiul SA „Banca de Economii” datoria în mărime de 1 813 401,24 de euro și s-a transmis silit de la SRL „Proacvacom” și SRL „Nuntius” în posesia SA „Banca de Economii” pentru vânzare bunurile ipotecate conform contractelor de ipotecă nr.06-06/1/66g și nr. 06/06/1/66-g1.

Prin urmare, concluziile trase de către instanțele inferioare sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii, or, la examinarea prezentei acțiuni instanța de judecată trebuia să stabilească cuantumul prejudiciului care nu este recuperat prin încasarea și transmiterea bunurilor gajate, ținând cont de despăgubirile încasate din contul SRL „Proacvacom” și a exercitării de către SA „Banca de Economii” a dreptului de gaj.

Dealtfel, instanțele inferioare nu au ținut cont de faptul că potrivit tabelului definitiv al creanțelor creditorilor SRL „Proacvacom”, confirmat de către instanța de insolvență, a fost validată creanța SA „Banca de Economii” în mărime de 2 000 36,64 de euro, rezultată din contractul de credit nr. 06-06/1/66 și contractual de ipotecă nr. 06/06/1/66-g.

Finalmente, recurentul a menționat că, deși prezenta acțiune este bazată pe sentința de condamnare, SA „Banca de Economii” nu a prezentat sentința completă pentru a fi cercetată de către instanța civilă.

La 05 februarie 2021, Curtea Supremă de Justiție a notificat intimatului și intervenienților accesorii copia recursului motivat depus de către Denis Urechi, explicându-le dreptul de a depune referințe asupra criticilor formulate în recurs (vol. III, f.d. 163). Însă, aceștia nu au făcut uz de dreptul lor procedural și, până la

examinarea admisibilității recursului, nu au depus referințe prin care să-și expună poziția procesuală.

În conformitate cu articolul 433 lit. a¹), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererile deduse judecării sunt formulate de persoanele îndreptățite, dacă acestea nu au fost depuse în mod repetat și dacă au fost declarate în termen.

Completul constată că, în speță, cererea de recurs este îndreptate împotriva deciziei din 02 iunie 2020 a Curții de Apel Bălți, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. De asemenea, aceasta sunt depuse de către Denis Urechi în nume propriu, care are calitatea procesuală de pârât și este îndreptățit să o conteste, nefiind depusă repetat.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul respectiv este de decădere și nu poate fi restabilit.

Conform extrasului din poșta electronică cu adresa victoria.rusu@justice.md, la 28 ianuarie 2021, Curtea de Apel Chișinău a notificat prin e-mail participanților la proces, inclusiv recurentului Denis Urechi, copia deciziei integrale din 12 noiembrie 2020 (vol. III, f.d. 104). Totodată, este de menționat că decizia instanței de apel a fost publicată pe portalul instanțelor naționale de judecată la 28 ianuarie 2021.

Drept consecință, instanța de recurs consideră că, la depunerea cererii de recurs la 27 noiembrie 2020 de către Denis Urechi a fost respectat termenul prevăzut la art. 434 din Codul de procedură civilă.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de către Denis Urechi este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că acestea nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă, nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul de admisibilitate reține că recursurile exercitate conform Secțiunii a II-a au caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

Urmează a fi reiterat că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederilor art. 432, alin. (1) din Codul de procedură civilă părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procesual.

Aliniatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele

indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433, lit. a) din Codul de procedură civilă cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432, alin. (2), (3) și (4).

Totodată, potrivit jurisprudenței CEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, pe când în recursul declarat de către Denis Urechi asemenea aspecte nu se regăsesc.

În speță, completul Colegiului menționează că recursul în cauză conține obiecții de fapt și de drept, care deja au fost studiate și verificate de către instanța de apel, primind o apreciere corespunzătoare.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în apel, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Drept urmare, se reține că argumentele invocate de către recurent nu pot constitui temei de admisibilitate a recursului, deoarece nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normei de drept material sau a normei de drept procesual, așa cum formal invocă Denis Urechi și, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În astfel de circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către Denis Urechi ca fiind inadmisibil.

Conform celor expuse, în temeiul art. 431, alin. (1) și (2), art. 433, lit. a), 440, alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Denis Urechi se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Victor Boico

Maria Ghervas